

Ми сумуємо. 20 вересня 2011 року перестало битися серце відомого українського поета, члена Національної спілки письменників України, колишнього працівника журналу «Дивослово» **Дмитра Юліановича ОНКОВИЧА**.

Народився Дмитро Онкович 27 грудня 1934 року в с. Турчинцях на Хмельниччині. Після закінчення школи навчався на гірничому відділенні будівельного технікуму, служив в армії, працював на шахтах Донбасу. Згодом закінчив факультет журналістики Київського державного університету ім. Тараса Шевченка. Подальша трудова діяльність Дмитра Юліановича пов'язана з видавництвом «Молодь», журналами «Всесвіт» та «Вітчизна». Останні 16 років аж до виходу на пенсію Онкович був відповідальним секретарем та літературним редактором нашого часопису.

Він жив і працював «тільки правді в угоду», а писав «тільки правди портрет». Світлий образ Поета, як і його прекрасну поезію, збережемо у своїх серцях. Оплакуємо відхід Дмитра Юліановича, поділяємо горе родини, близьких, друзів.

Колектив редакції журналу «Дивослово»

«І ЗАПЛАЧЕ БІЛА КОНЮШИНА...»

Кілька останніх років він щосереді приїздив на Дарницю, на базарчику купував рибу для свого друга Мурчика, відводив душу в щирих розмовах з бабусями та жінками, які торгували городиною, а вже потому йшов до редакції, аби, як сам казав, «торкнутися очима дівчат», з якими працював у «Дивослові». Зазвичай це були короткі відвідини, але залишали по собі відчуття загаєної ностальгії по чомусь справжньому, чого в нашому повсякденні стає дедалі менше...

Дмитро Онкович із того покоління, що для всього в житті має єдине мірило – совість, тож апіорі був носієм цієї моральної чесноти. Власне, вона визначала його людську сутність. Він навіть для томика свого вибраного (яке, на превеликий жаль, ще не вийшло й він не встиг побачити цієї останньої своєї книжки) взяв назву «Совість». Це не випадковість, це закономірність, що постала з духовних доміант поета, його світовідчуття, розуміння і сповідання основ народної моралі, щедро зачерпнутої в материній хаті, в матиному серці (батька розстріляли фашисти, ріс напівсиротою). Мабуть, звідси його милосердя і велика співчутливість до людей, надто знедолених, покривджених.

У ньому, крім іншого, жила доброта, і то незвичайна, з особливим, людяним відтінком. Якби міг – пригорнув би й обігрів цілий світ, – так переймався негараздами і клопатами ближніх, знайомих і незнайомих.

Тих, у кому бачив Божу іскру, підтримував особливо. До нього як ведучого поетичних рубрик «Самоцвіти» та «Антологія одного вірша» зверталися юні початківці й поети-аматори старшого віку. Їхні вірші були різного рівня вправності, але ж усі хотіли надрукуватися. Щось доредагував, щось дописував, а потім підходив з одним і тим самим: «Греба підтримати. Оце віршення треба дати». Скільки тих «віршенят» пройшло через його руки!

Може видатися неймовірним: у нього не було ворогів (не виключаю, що хтось його міг мати за неприятеля). Але з Онковичевих вуст ми ніколи ні про кого не почувли лихого слова. Отак і жив – без ворогів. Не від душевної слабкості. Рухало ним рідкісне християнське всепрощенство.

Ще одна прикметна особливість цього чоловіка. Мешкаючи в центрі столиці, він так і не став міським жителем у повному розумінні цього слова. Величезне місто вирувало своїми пристрастями довкруг, а він якось ніби аж відсторонено споглядав його, примічав незвичайне, виокремлював і записував у свою пам'ять, щоб згодом здивувати несподіваним образом: згадаймо хоч би й той соняшник на балконі столичної багатопверхівки («хлопчик у жовтому береті, поля-матері врод-

ливий син»), «машину-землячку» («побачив і близьким війнуло здаля», бо «з колеса капає рідна земля»), трамвай у пору вишневого цвітіння («У хиткім трамваї вишнями хитає, і компостер силпе білі пелюстки»).

Він до останку лишався закоріненим у рідну землю, подільське село, з якого почався для нього цей світ, котре давало життєву і творчу наснагу. Час від часу їхав туди – і відступала втома, полегко розпротувалася душа, – знаю це з довірчих розмов. А потім довго переживав здобуті враження, перебирив у пам'яті знайомі обличчя односельців, щоб силою поетичної уяви піднести їх на рівень художнього узагальнення, на рівень образів-символів. Хіба не такою є баба Біда з однойменного вірша?

Важко змиритися з думкою, що не стало нашого Поета. Не приболіло серце до цієї втрати. Не хочеться знати, що не буде його нових віршів, вони спинилися на тій межі, яку не дано здолати нікому, а надто їм, згусткам людських чуттів. Як вони приходили до нього – знає лише Всевишній, який обдарував його талантом художньо осягати дійсність. Зате не раз ми мали змогу бачити, як ішли вони між люди, мали змогу відчутти, як укарбовувалися вони в пам'ять незабутніми образами. Один із них – біла конюшина, уособлення простоти і чистоти. Ця «невибаглива, стожила», що «в полі з травами дружила», квітка, певно, ще в дитинстві на подільських луках прикипіла до поетового серця. Він проніс її через усе життя й увічнив у вірші «Біла конюшина». На наших неофіційних зібраннях за чашкою кави чи за келихом вина ми незмінно просили Онковича почитати цього вірша. Усі давно ж знали його напам'ять, але не стомлювалися знову й знову слухати в авторовому виконанні. А він не стомлювався декламувати. Проникливо звучав голос, промінилися теплотою очі, правиця зрідка прокреслювала в повітрі віражі, мовби засвідчуючи достеменність мовленого. Усе було таке справдешнє, ніби вона була ось тут, поряд, і поет по-справдешньому, щиро здивовано запитував: «Конюшино, квітко біла, звідки в тебе тая сила?» Ідучи до редакції в зелену пору року, він відшукував її у сквері. Ми часто на його долоні бачили малесеньке біле диво.

...Під усім цим підведено ризику. Мусимо прийняти це й пам'ятати його, бути вдячними за те, що: був; творив; дивував; дарував радість спілкування з Високим Словом, якому служив вірою й правдою. Нам лишив цвіт своєї душі – поезії.

Насамкінець хочу, аби мене почувла улюблена поетова квітка.

* * *

Конюшино, квітко біла...

Д.Онкович

Квітко біла, не зів'янь з відчаю,
Коли вітер звістку принесе,
Що в далекі засвіти відчалив
Хто любив тебе понад усе.

Доля присуд свій уже звершила,
Тож Любов у Пам'ять потече.
...І заплаче біла конюшина,
Схилиться поету на плече.

Катерина РИБАЛКО